

Temat: Konflikt państwa z Kościołem.

ZAPAMIĘTAJ

- Po objęciu władzy przez Władysława Gomułkę nastąpiło chwilowe osłabienie polityki antykościelnej. Zmieniło się to na początku lat 60., kiedy komuniści zaczęli represjonować Kościół.
- W 1965 r. polscy biskupi wystosowali list do niemieckich duchownych ze słowami „udzielamy wybaczenia i prosimy o nie”. Doprowadził on do konfliktu z władzą państwową i stał się pretekstem do ataku na Kościół. W późniejszych latach list ten został jednak potraktowany jako pierwszy krok na drodze do pojednania polsko-niemieckiego.
- Do starcia władzy komunistycznej i Kościoła doszło w 1966 r., w trakcie jubileuszu tysięcznej rocznicy przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Komuniści zorganizowali swoje obchody nawiązujące do tysiąclecia istnienia państwa polskiego, które z założenia miały być konkurencyjne wobec uroczystości milenijnych.

Jeśli nie masz możliwości drukowania kart pracy, możesz odpowiedzieć na pytania w zeszycie przedmiotowym.

1. Odpowiedz na pytania:

a. Kiedy komuniści zaczęli represjonować Kościół ?

.....
.....
.....

b. W którym roku i z jakimi słowami polscy biskupi wystosowali list do niemieckich duchownych?

.....
.....
.....

c. Do czego doprowadziło wystosowanie listu do niemieckich duchownych ?

.....
.....
.....

d. Jak został potraktowany list w późniejszych latach ?

.....
.....
.....

e. W którym roku doszło do starcia władzy komunistycznej z Kościołem ?

.....

2. Rok 1965 który to wiek i która połowa ?

.....

3. Kim był Władysław Gomułka ?

.....

2. Przyjrzyj się ilustracjom i wykonaj polecenia.

1. Wskaż poprawne dokończenie zdania.

Znaczek pocztowy został wydany

- A. przez władze PRL.
- B. z inicjatywy polskich środowisk emigracyjnych w Stanach Zjednoczonych.
- C. przez Kościół katolicki.

2. Przeczytaj zdania z tabeli i oceń, czy są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

A. Znaczek i moneta odnoszą się do wydarzeń, które nastąpiły w tym samym roku.	☐ P	☐ F
B. Symbolika monety nawiązuje do początków państwowości polskiej.	☐ P	☐ F
C. Na znaczku orzeł ma koronę, ponieważ w roku wydania znaczka Polska była monarchią.	☐ P	☐ F

Dla chętnych ☺

TEKST ŹRÓDŁOWY

List biskupów polskich do biskupów niemieckich z 18 listopada 1956 r. (fragment).

Po wszystkim, co się stało w przeszłości, [...], trudno się dziwić, że cały Naród polski [...] wciąż jeszcze z nieufnością odnosi się do swych najbliższych sąsiadów na zachodzie. [...]

I mimo tego wszystkiego, mimo sytuacji obciążonej niemal beznadziejnie przeszłością, właśnie w tej sytuacji, czcigodni Bracia, wołamy do Was: próbujmy zapomnieć! Żadnej polemiki, żadnej dalszej zimnej wojny, ale początek dialogu [...].

W tym jak najbardziej chrześcijańskim, ale i bardzo ludzkim duchu wyciągamy do Was [...] ręce oraz udzielamy wybaczenia i prosimy o nie. A jeśli, [...], po bratersku wyciągnęte ręce ujmiecie, to wtedy dopiero będziemy mogli ze spokojem sumienia obchodzić nasze Millenium w sposób jak najbardziej chrześcijański.

1. Powiedz, do jakich wydarzeń z przeszłości odwołali się biskupi.
2. Wyjaśnij, w jaki sposób biskupi uzasadnili swój gest przebaczenia.

- ▲ Plakat propagandowy przygotowany przez władze.
- Powiedz, do czego nawiązał jego autor.

3. Przeczytaj tekst i wykonaj polecenia.

List Komitetu Centralnego PZPR do wszystkich organizacji partyjnych PZPR do użytku wewnętrznego – 1966, marzec Warszawa.

Linia polityczna, którą reakcyjna grupa episkopatu chciałyby narzucić naszemu narodowi, pozostaje w zasadniczej sprzeczności z doświadczeniami historycznymi narodu, z poglądami ogromnej jego większości. Naród polski zdaje sobie sprawę z tego, że zarówno wszystko co zostało w Polsce zbudowane, wszystko co przekształciło ją w kraj nowoczesny, na czym opierają się perspektywy dalszego rozwoju naszej gospodarki i kultury narodu, jak i nietykalność granic i bezpieczeństwo Polski – są nierozłącznie związane z socjalizmem, sojuszem z sąsiednimi państwami socjalistycznymi, z przynależnością do obozu socjalistycznego. Polska we współczesnym świecie może istnieć i rozwijać się tylko jako państwo socjalistyczne.

Kardynał Wyszyński i wtórujący mu najbardziej reakcyjni i zaciętrzewieni biskupi próżno liczą na to, że społeczeństwo dlatego, że jest w większości związane z religijną tradycją katolicką, da się nawrócić na reakcyjną wiarę polityczną i związać z kapitalistycznym Zachodem.

Wokół Orędzia. Kardynał Bolesław Kominek. Prekursor pojednania polsko-niemieckiego, red. W. Kucharskiego, G. Straucholda, Wrocław 2009, s. 196.

A. Napisz, o co działacze PZPR oskarżali przedstawiciele Kościoła katolickiego.

B. Wyjaśnij, jakie wydarzenie stało się powodem tak ostrej reakcji władz polskich w stosunku do Kościoła katolickiego.